

ORAI

Savaitės viduryje sulauksime saulėtų dienų. Tačiau oras į Lietuvą keliaus iš Vakarų, todėl kai kuriomis dienomis nuo Atlanto vandenyno gali atslinkti debesys ir kai kur trumpai palyti. Didesnė lietaus tikimybė šiauriniuose rajonuose. Neturėtų būti labai karšta. Naktimis bus 8 - 14, dienomis 19 - 25 laipsniai šilumos.

Antroje savaitės pusėje kai kuriuose rajonuose temperatūra gali pakilti iki 26 - 28 laipsnių šilumos.

KALENDORIUS

Antradienis, rugpjūčio 4 d.

216 - oji metų diena.

Saulė teka 5.34, leidžiasi 21.15.

Dienos ilgumas 15.41.

Mėnulis - priešpilis.

Zodiako ženklas - Liūtas.

Domantas, Gerimantas, Irta, Milgedė.

●●●

Trečiadienis, rugpjūčio 5 d.

217 - oji metų diena.

Saulė teka 5.36, leidžiasi 21.13.

Dienos ilgumas 15.37.

Mėnulis - priešpilis.

Zodiako ženklas - Liūtas.

Mintarė, Nona, Osvaldas, Rimtas, Vaidotas, Vilija.

●●●

Ketvirtadienis, rugpjūčio 6 d.

218 - oji metų diena.

Saulė teka 5.37, leidžiasi 21.11.

Dienos ilgumas 15.34.

Mėnulis - priešpilis.

Zodiako ženklas - Liūtas.

Bylotas, Daiva, Karolina, Oktavijonas.

7 LIETUVOS DIENOS

Specialiųjų tyrimų tarnybai premijuoti Vyriausybė iš rezervo fondo skyrė 51000 litų. Premijos skirtos už nusikaltamų grupuočių, gabenusių nelegalius migrantus, lyderių sulaikymą bei likvidavus vieną svarbiausių nelegalių migrantų gabenimo per Lietuvą kanalų.

Kauno akademinėse klinikose pirmą kartą Baltijos šalyse atlikta labai sudėtinga klausos grąžinimo operacija, įleidžiant į paciento vidinės ausies sraigę kochlearinį implantą, kainuojantį 120 tūkst. litų. Operacijos eiga buvo tiesiogiai transliuojama į Švediją.

Vyriausybė patvirtino šių metų derliaus maistinių grūdų supirkimo minimalias kainas: tona pirmos klasės kviečių - 530, antros klasės - 470, rugių - 470 litų.

Nuo naujų mokslo metų vidutiniškai 15 proc. padidės pedagogų atlyginimai.

Atėnuose vykstančiame pasaulio vyrų krepšinio čempionate Lietuvos rinktinė, pogrupio varžybose nugalėjusi Pietų Korėjos, JAV ir Brazilijos komandas, užėmė pirmąją vietą ir pateko į tolesnį

čempionato etapą. Deja, antrojo etapo pirmąsias rungtynes lietuviai 10 taškų skirtumu pralaimėjo australiečiams.

Seimo narys R. Smetona kreipėsi į Generalinę prokuratūrą, prašydamas iškelti baudžiamąją bylą pagal didelės žalos padarymo Lietuvai faktą. Jo manymu, dėl 60 proc. "Lietuvos telekomo" ir 33 proc. naftos komplekso akcijų pardavimo valstybė neteko arba neteks maždaug 3 milijardų litų.

Pirmąsias šio sezono aukas Baltijos jūra pasiglemžė užpraėjusį šeštadienį. Tuomet nuskendo 17 metų vilnietė, 43 metų klaipėdietis ir 33 metų Naujosios Vilnios gyventojas. Iš viso jūroje jau nuskendo penki žmonės.

Penktadienį paskutinį kartą Nemira Pumprickaitė vedė LNK televizijos žinių laidą. Ji ir jos kolega Darius Lukoševičius perėjo dirbti į Baltijos televiziją. Šeštadienį LNK žinias jau vedė buvęs Lietuvos televizijos darbuotojas Rokas Žilinskas. Jam talkins Audra Paulauskienė, anksčiau dirbusi Šiaulių kabelinėje televizijoje. Per LNK nebebus rodoma ir "Tangomanija".

PASAULIO SAVAITĖ

Pietų Prancūzijos greitekelyje turistus iš Olandijos gabenęs autobusas atsitrenkė į du kitus turistinius autobusus. Žuvo 7 žmonės, 8 - sunkiai sužeisti.

◆ ◆ ◆

Buvusi Baltųjų rūmų stažuotoja Monica Lewinsky, gavusi teisinę neliečiamybę, sutiko sekso skandalą tiriantiems pareigūnams pateikti išsamius ir teisingus parodymus. Tuo tarpu JAV prezidentas B. Klintonas nutraukė pusmetį trukusį tylėjimą ir pateikė vaizdajuostę su liudijimu apie savo santykius su buvusia stažuotoja.

◆ ◆ ◆

Trylika draugų iš JAV Ohajo valstijos laimėjo rekordinį 295 milijonų dolerių Aukso puodą. Laimėtojai gaus tik 161,5 milijono dolerių, nes, pirkdami biuletą, jie apsisprendė, jog laimėjimą pasiims iš karto. Visą sumą jie būtų gavę, jei būtų sutikę laimėjimą atsiimti dalimis per 20 metų.

◆ ◆ ◆

Rusijos prezidentas B. Jelcinas pareiškė ketinąs keisti vyriausybės sudėtį ir atleido iš pareigų Federalinės saugumo tarnybos vadovą N. Kovaliovą. Postą paskirtas buvęs KGB agentas V. Putinas.

◆ ◆ ◆

Automobilio, kuriame žuvo Velso princesė Diana, stabdžiai buvo sugedę, jo neturėjo vairuoti asmuo, nepratęs prie automobilio trūkumų. Tai paskelbė Didžiosios Britanijos spauda.

◆ ◆ ◆

Rusijos Petrozavodsko mieste, vienoje daugiaaukščio namo laiptinėje, graižikai sukandžiojo vidutinio amžiaus vyrą.

◆ ◆ ◆

Vienoje Oslo bažnyčių didžiakrūtė blondinė, išsinėrusi iš vienuoliškų apdarų, atvirai demonstravo visas intymiausias savo kūno vietas. Vyskupas, sužinojęs apie šį įvykį, buvo labai pasipiktinęs. Jo manymu, tai - tikras Dievo namų išniekinimas.

Rajono valdyboje

TUOKSIS NEPILNAMEČIAI

Rajono valdyba leido išimties tvarka įregistruoti santuoką J.K., gimusiai 1982 metais, ir S.P., gimusiam 1981 metais.

LICENCIJA

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Alkoholio kontrolės 1995 m. balandžio 18 d. įstatymu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. birželio 5 d. įtarimu, valdyba nusprendė:

perregistruoti licenciją verstis mažmenine prekyba visų rūšių alkoholiniais gėrimais 1 metams A.Pučinsko firmos "Pilanė" parduotuvei Aleksandravėlėje.

PAPILDĖ SAVO SPRENDIMĄ

Valdyba papildė 1998 vasario 11 dienos sprendimo "Dėl šiluminės energijos kainų ir kompensavimo už šilumą tvarkos" 5 punktą sakiniu: "Išimties tvarką taikyti Juodupės gyventojams, kai nemokamas žalos atlyginimas už pakenkimą sveikatai ir laiku neišmokamas atlyginimas".

REMONTUOS PRAVOSLAVŲ BAŽNYČIĄ

Rajono valdyba viešaisiais darbais pripažino šv. Aleksandro Nevskio pravoslavų bažnyčios Gedimino gatvėje, Rokiškyje, remonto darbus. Po 1118 litų išlaidų padengs savivaldybė ir darbo birža.

SENIŪNUI NE- REIKĖS MOKĖTI

Nuo 1998 metų žemės nuomos mokesčio atleistas Panemunėlio seniūnas Anicetas Bytautas, Jurkupių kaime nuomojantis 16 hektarų dirvonuojančios žemės.

Bitininkų šventėje

Rugpjūčio 1-2 dienomis 14 mūsų rajono bitininkų dalyvavo Tauragėje vykusioje šalies bitininkų tradicinėje šventėje. Į ją atvyko svečiai iš Latvijos, Estijos, Vokietijos.

Kaip papasakojo renginyje buvusi Danutė Kovienė, mūsų rajono bitininkai liko patenkinti išvyka, susitikimais su šios srities specialistais. Tauragėje net dviejose salėse buvo skaitomos pasakaitos, veikė mugė, Lakštingalų slėny-

je vyko koncertas, gegužinė.

Šventės dalyviai taip pat apžiūrėjo geriausius Tauragės apskrities bitynus, gražiai tvarkomas sodybas.

Grįždami iš šventės Rokiškio bitininkai aplankė Kryžių kalną.

Šią išvyką padėjo organizuoti akcinė bendrovė "Rokiškio sūris".

Kitais metais panaši šventė vyks Marijampolėje.

Būkime kartu

Rugpjūčio 6 dieną 14 valandą psichiatrijos ligoninės salėje įvyks steigiamasis bendrijos "Būkime kartu" susirinkimas.

Kaip papasakojo rajono savivaldybės socialinės paramos ir darbo tarnybos vyr. inspektorė Vita Čaplikienė, bendrijos tikslas – suburti žmones su psichine negalia bei jų artimuosius, kad bendromis jėgomis būtų galima efektyviau padėti vieni kitiems.

Mūsų rajono atstovai jau lankėsi Vilniuje, kur tokia bendrija efektyviai veikia. Perspektyvoje bendrija "Būkime kartu" turėtų tapti respublikine organizacija. Tai leis žmones su psichine negalia labiau integruoti į visuomenę, jiems materialiai padėti.

Išsamesnė informacija teikiama telefonais 34252, 52147.

Ernestas Čižinauskas

Javapjūtė Duokiškio laukuose

Šeštadienį (ir turbūt pirmasis rajone) javapjūtę pradėjo Duokiškio kaimo ūkininkas Stasys Jasiūnas. Dvi dienas jis rugius pjovė kartu su ūkio darbininku Rimgaudu Matiuku. Vakar į talką su trečiu kombainu atvažiavo kaimynas Gediminas Švėžikas.

Kartu su nuomojama žeme ūkininkas S.Jasiūnas dirba apie 250 hektarų, iš kurių nemaža dalis apsėta rugiais.

Pernai rudenį jis sudarė sutartį su Marijampolės trąšų prekybos firma "Arvi" ir savo žiemkenčių plotuose išbandė jos kompleksines trąšas. Per dvi pirmąsias javapjūtės dienas iš hektaro vidutiniškai buvo prikuliama po 3 tonas rugių. Į sandėlį grūdus veža ūkininko sūnūs Rolandas ir Eugenijus.

Stasys Daugėla

Superkamas derlius

Dabar pats darbmetis akcinėje bendrovėje "Rokiškio konservai". Šiuo metu superkami agurkai, vyšnios, juodieji serbentai. Jau laukiama pomidorų, slyvų, aronijos derliaus.

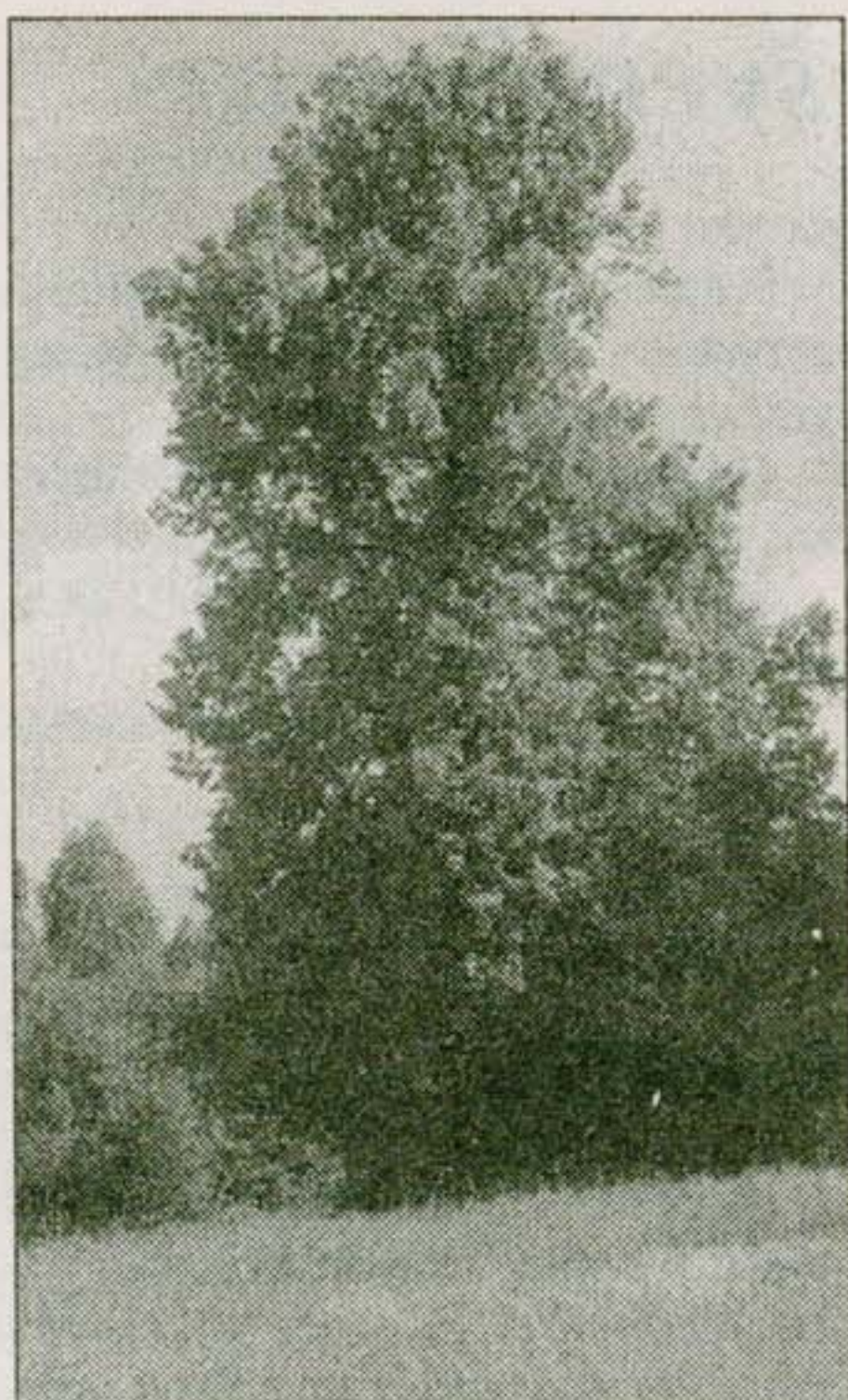
Kaip sakė bendrovės tiekimo realizavimo skyriaus viršininkė Danguolė Pajedienė, šiais metais vien tik uogų supirkta daugiau kaip 30 tonų.

Skaitytojams pageidaujant, spausdi-

name kai kurias supirkimo kainas: už kilogramą vyšnių mokama 2, 2 Lt, juodųjų serbentų - 2,5 Lt, agurkų - apie litą.

Maži raudoni pomidorai bus superkami po 2 litus. Už parduotą produkciją atsiskaitoma iš karto. Išsamesnė informaciją galima gauti tel. 52522.

Rimantas Liepa

REMIANTI DANGŲ

Ši liepa - Juodupės seniūnijos Lazdiniškio kaime, buvusiam Romo Mickevičiaus, kartu su šeima išvežto į Sibirą, vienkiemyje.

Liepa, tarsi besistengdama pamatyti, kur iškeliavo šeiminkai, išsistiebė net iki 35 metrų aukščio.

Ksaverio Bagdono nuotrauka.

BRANGS KARŠTAS VANDUO

Valstybinės energetikos išteklių kainų ir energetinės veiklos kontrolės komisija patvirtino naujas karšto vandens kainas Panevėžio regione. Daugiausia - 14 proc. - karštas vanduo brangs Zarasuose, 13 proc. - Kupiškyje ir Pasvalyje, 10 proc. - Rokiškyje. Naujos vandens kainos įsigalios nuo rugsėjo.

Vitas Žitkus

Prieš krepšinį nublanko visos problemos

Kažkuris laikraštis krepšinį pavadinė... Lietuvos opiumu. Žinoma, gerąją prasme, ir su tuo reikia visiškai sutikti. Krepšinis šiomis dienomis išties "apžavėjo" visus aistruolius, kurių šalyje, matyt, priskaičiuotume nemažiau kaip tris milijonus, iš bendro gyventojų skaičiaus atmetus dar nieko nesuprantančius kūdikėlius. Nors kažin, nes aistrą krepšiniui lietuviškai gauna kartu su motinos pienu.

Išpūdingiausia pergalė, be abejo, prieš krepšinio išradėjus amerikiečius. Jų komanda, tiesa, ne tokia grėsminga ir neįveikiama, kokia buvo Monrealyje, Barselonoje ar Atlantoje. O gal NBA "profiai" suprato, kad jų dalyvavimas iš

anksto nulemia čempionatų baigtį, atšaldo aistruolius. Jei taip, tai NBA profiams tikrai verta padėkoti.

Prieš krepšinį praėjusią savaitę nublanko daugelis kitų problemų. Be ne svarbiausia iš jų - naujojo derliaus grūdų supirkimo kainos, kurias trečiadienį šalies Vyriausybė gerokai padidino. Tiesa, ne tiek, kiek žemdirbiai norėtų, bet geriau saujoje žvirblis negu musė. Valstiečių palankaus vertinimo susilaukė ir premjeras G. Vagnorius, kuris laiku išgirdo kaimo žmonių aimaną ir net grąsinimus. Tad nei streikų, nei kelių blokados artimiausiu metu nebus.

Kalbėti apie pieną, mėsą, didžiųjų šalies objektų privatizavimą šiomis krepšinio dienomis galėtų tik pats aršiausias opozicionierius.

Liūdna gaida, kaip ir kasmet, nuskambėjo septynių jaunų vyrų atminimas Medininkuose. 1981-ųjų liepos 31 dieną juos užklupo pasalūniškos kulkos. Septyni balti kryžiai ir labai balta Lietuvos istorijos, dar neapaugusios net savimeile, dėmė. Per 7 metus visos šalies kriminalistai taip ir nesugebėjo išsiaiškinti to vakaro įvykių sekos, priežasčių, kaltininkų. Aiškios

tik pasekmės - septyni balti marmuro kryžiai ir septyni vardai, paskelbti nacionaliniais didvyriais, prie kurių kapo Antakalnyje kasmet gėlių puokštę padeda Lietuvos prezidentai.

Kai tautai reikia didvyrių, jie "pagaminami" greitai. Šio rezonanso autorius dar gerai prisimena vieno buvusios 16-osios divizijos baterijos vado pasakojimą, kaip per naktį jis "iškepė" du Tarybų Sąjungos didvyrius. "Reikėjo, - sakė, - nes karas artėjo prie galo, o aš tą naktį viešėjau pulko vadą... Baterijoje kaip tik buvo žuvę du mano žemiečiai. Iš gimtojo Rokiškio...".

Na, o dar vienas, bet jau šių laikų "didvyris" Audrius Butkevičius, jau devy-

ni mėnesiai sėdi Lukiškių kalėjimo vienetėje ir rašo atvirus laiškus visuomenei, kad esąs įkalintas tik dėl to, jog bandė išsiaiškinti tikruosius tilto per Bražuolės upelį sprogdintojus.

Tačiau gana tos politikos. Vasarą daugelis politikų atostogauja arba būna apsnūdę nuo kaitros, todėl tik retas išgirsta, kas jam sakoma. Geriau konstatuokime, kad rugpjūtis - piktinis vasaros mėnuo, kai palyginti dar daug saulės - per 83 proc. liepos mėnesio galios. Rugpjūčio saulė švelnesnė, mažiau ultravioletinių spindulių. Vidutinė oro temperatūra 20-23 laipsniai, nors galimos ir šalnės. Bet išpūdingiausios rugpjūčio naktys. Patamsėjusiame danguje ryškesnės žvaigždės, daugiau matyti erdvę skrodžiančių meteoritų.

Nenuskriaus mūsų rugpjūtis ir šventėmis. Rugpjūčio 10-oji - šv. Lauryno diena, 15-oji - Žolinės, 24-oji - šv. Baltramiejaus. Tikėkimės, kad rugpjūtis bus sėkmingas ir Lietuvos krepšininkams.

Stasys Varneckas

Rezonansas

GERA NUOTAIKA - VAISTAS NUO VISŲ LIGŲ

Neretai žmogus, užsiėmęs kasdieniniais darbais ir rūpesčiais, nespėja susigaudyti viso pasaulio ar Lietuvos įvykiuose. Tiek daug įvairių politinių diskusijų, ekonomikos naujovių, kultūros pasiekimų ir t.t. Vienas iš tokių, sakyčiau, dar ne visų iki galo suprastų įvykių - tebesitęsianti sveikatos reforma. Kokių pasikeitimų ši reforma atnešė į Rokiškį?

Norėdama gauti aiškų atsakymą, nuskubėjau į Rokiškio pirminės asmens sveikatos priežiūros centrą ir apie tai kalbėjausi su centro direktore ZITA KAPUŠINSKIENE.

Pirmiausia ji pabrėžė, kad reformos tikslas - padėti žmogui suvokti atsakomybę už savo sveikatą ir skatinti ją rūpintis, nepalikti visų bėdų tik gydytojams.

Paklausta, kaip konkrečiai reforma pakeitė gydytojų darbą, direktorė papasakojo daug įdomių ir naujų dalykų.

Viena iš pagrindinių naujovių - teisė rinktis gydytoją. Nebėra įprastų apylinkės gydytojų. Dabar kiekvienas gali pasirinkti labiausiai patinkantį mediką. Jei pacientas, metus išbuvęs vieno gydytojo priežiūroje, nepatenkintas juo, gali pasirinkti kitą gydytoją. Ponia Kapušinskienė, prisimindama praėjusius ir šiuos metus, pasakojo, jog didelio "bėgiojimo" nuo vieno gydytojo prie kito nebuvo. Ji sakė, kad pasirinkdami žmonės turėtų jausti daugiau atsakomybės.

Patikėjusi, jog labai dažnai žmonės renkasi gydytoją "bandos" jausmo vedami, Zita Kapušinskienė prakalbo apie dar vieną problemą. Pasirodo, Rokiškyje dar yra beveik 4000 žmonių, nepasirinkusių nei gydytojo, nei gydymo įstaigos. Jei šie asmenys kreipsis į polikliniką, tai jiems bus suteikiama tik neatidėliotina medicininė pagalba. Už tolesnius gydymus, tyrimus reikės mokėti. Pavyzdžiui, vizitas pas gydytoją kainuos 28, 60 Lt. Centro direktorė patarė kuo greičiau pasirinkti gydytoją, nes po Naujųjų metų pacientų kišenė gali smarkiai nukentėti.

Pirminės asmens sveikatos priežiūros centras - tai greitoji pagalba, ambulatorijos, 3 slaugos ir palaiko-

mojo gydymo ligoninės (Juodupėje, Obeliuose, Pandėlyje) bei poliklinika Rokiškyje. Šios gydymo įstaigos priklauso pirminei sveikatos apsaugos grandžiai. Čia ligoniams suteikiama pirminė, būtiniausia, taip vadinamoji ikigydytojinė pagalba.

Zita Kapušinskienė papasakojo apie mokamas paslaugas. Visi žinome, jog, pradedant dirbti, reikalinga sveikatos pažyma. Tyrimai, atliekami poliklinikoje, mokami. Poliklinikoje taip pat išduodamos pažymos jauna-vedžiams. Sugriežtintos taisyklės tiems, kurie nori gauti leidimą laikyti šaunamąjį ginklą. Norint išmokti vairuoti automobilį ir turėti teises, poliklinikoje privaloma gauti specialią medicinos pažymą.

Visų šių paslaugų įkainiai yra nurodyti 1996 m. kovo 15 d. Vyriausybės nutarime.

Zita Kapušinskienė priminė, kad jei pacientai skiepijami pagal privalomąjį skiepų kalendorių, tai už juos nemokama. Na, o viena vakcina nuo erkinio encefalito kainuoja apie 41 Lt, tačiau būtinai reikia trijų. Centro direktorė sakė, jog kai kurios organizacijos už atliktus tyrimus savo nariams sumoka. Vadinasi, jos rūpinasi kolektyvo sveikata. Zita Kapušinskienė priminė, jog tie, kurie šiemet nebespėjo pasiskiepyti, tegul to ir nedaro - jau per vėlu. Ji pataria skiepytis vasario-kovo mėnesiais. Juk tarp pirmos ir antros vakcinos turi praėti 6 savaitės. Tarp pirmos ir trečios - dar daugiau laiko. Tik tada

skiepai nuo erkinio encefalito yra veiksmingi.

Centre galima nustatyti ir AIDS antikūnius. Seniau šie tyrimai žmonėms kainuodavo daugiau, nes reikėjo važiuoti į Panevėžį. Dabar tokie tyrimai atliekami poliklinikoje.

Stomatologinė pagalba taip pat mokama. Nors Zita Kapušinskienė ir pritaria privačių stomatologų veiklai, tačiau teigia, jog poliklinikoje pacientas moka tik už stomatologines medžiagas. Už mediko darbą moka valstybė.

Vienas iš sveikatos reformos tikslų - perkvalifikuoti gydytojus. Norima, jog Lietuvoje daugiau būtų bendrosios praktikos gydytojų.

Direktorė pasidžiaugė, kad Rokiškio pirminės asmens sveikatos priežiūros centre jau dirba 4 tokie medikai. Populiariau jie vadinami šeimos gydytojais. Planuojama, jog tokių gydytojų Rokiškyje vis daugės. Tačiau tam, kad bendrosios praktikos gydytojai dirbtų kvalifikuotai ir savarankiškai, reikia daug laiko ir lėšų.

Atsisveikindama retoriškai paklausiau, ką turėtų daryti rokiškėnai, kad jie visą laiką būtų sveiki. Zita Kapušinskienė patarė daugiau šypsotis ir nepasiduoti negandoms. Optimizmas ir gera nuotaika - geriausias vaistas nuo visų ligų. O tokių vaistų neparduoda nė viena vaistinė.

Žaneta Maskaliovienė
Autorės nuotrauka

Gimtinės beržų trauka

Manė Karkienė (dešinėje) su seserimis Martyne ir Jane.

Kiekvieną vasarą iš Pasvalio į gimtąjį Uljanavos kaime esantį viensėdį atvažiuoja Manė Karkienė.

- Automobiliu greitai važiuoti bijau, tačiau nuo Pandėlio artėjant Rokiškio link, sūnui jau nieko nebesakau, nes širdis taip ir traukia greičiau pasiekti namus, susitikti su seserimis, - sėdėdama ant suoliuko ir žvelgdama į kieme boluojančius beržus, porina į aštuntą dešimtį įkopusi Manė.

Netoliese vyresnioji sesuo Martynė lesina vištas, trim metais už ją jaunesnė Janė nuėjusi melžti karvių.

VAIKYSTĖ

Seserų vaikystė buvo sunki - tėvai neturėjo žemės. Teko kilnotis iš vienos vietos į kitą. Kurį laiką motina dirbo Kavoliškyje, Komarovskio dvare, virėjos padėjėja, vėliau jau ir kitoms moterims vadovavo.

- Tėvukas irgi labai darbštus buvo. Miške kirto medžius, iš jų darydavo geležinkelio pabėgius. Nors ir buvo nemokytas, bet susikalbėdavo lenkiškai, žydiškai, latviškai. Vėliau jis padėjo tvarkytojui Balaišiui. Abu gerai sutarė, gal todėl Balaišis jam ir davė iškirstame miške žemės. Prisimenu, buvo baisūs kemsynai, balos, bet tėvukas nenuleido rankų, pasistatė nedidelį namą, ūkinius pastatus. O svarbiausia, prie namo ant kiemo pasodino berželių, kurie ir dabar džiugina mūsų širdis, primena prabėgusias vaikystės ir jaunystės dienas, - sako pašnekovė.

Mokyti mergaitėms teko nedaug. Žiemą kelis mėnesius nubėgdavo į Zybolių pradinę mokyklą. Vėliau ganė ūkininkų gyvulius, gerokai paaugus, dirbo samdinėmis. Nelengva samdinio dalia, dažnai teko tenkintis tik duonos žiaubere ir liesu pienu, barščiais.

SPAUSTUVĖJE

Paaugusioms merginoms Manei ir Janinai motina surado darbą Rokiškyje, žydų Melerų spaustuvėje.

- Iš karto klijuodavom maišelius, ruošdavom receptus, saldiniams popierėlius, vėliau išmokom ir kitų darbų, nes spaustuvėje prabėgo net 8 metai. Šeiminkai mūsų neskriausdavo, neblogo už darbą mokėdavo. Švenčių proga visoms darbininkėms duodavo po pusę galvos tokio raudono sūrio. Kadangi mes su seserimi buvome dvi, tai mums

tą sūrį duodavo nupjaustytą. Rudenį žydai daugiau kaip savaitę švėsdavo būdynes, todėl mums nereikėdavo dirbti, paleisdavo į namus. Per tą laiką namuose spėdavom ir bulves nusikasti, - prisimena tas dienas Manė.

Jaunoms visi darbai buvo nesunkūs. Savaitgaliais eidavo į vakarones. Jų metu artimiau susipažino su kaimynų Kaziu. Po septynerių metų draugystės apsivedė.

LAIKAS KEITĖ IR LIKIMUS

Nors karo audra jų sodybos ir nepalietė, tačiau iš lėktuvo numesta bomba užmušė pievoje besiganančią kumelę. Iki karo pabaigos Manė triūsė savo ūkyje.

Vėliau kolūkyje teko šerti veršėlius, kiaules. Darbadienis buvo labai liesas, tad teko verstis iš savo keliasdešimties arų. Vyras Kazys prižiūrėjo bites. Nors buvo savamokslis, tačiau skaitydavo įvairias knygas apie bitininkystę, žurnalus. Vėliau jau ir kitus pamokindavo.

Kartą Kazys nuvažiavo pas brolių Petrą į Pasvalį. Tas pakvietė dirbti į galvijų verslininkystės ūkį. Ilgai negalvodami sutiko, nes ten buvo galima uždirbti.

- Su Kaziu pragyvenau 41 metus. Aštuoniolika metų, kai jį palaidojau. Dabar Pasvalyje gyvenu su sūnaus Antano šeima. Labai gera marti, anūkai, tačiau kai ateina vasara, taip ir traukia į gimtinę. Sūnus, tai žinodamas, atveža pas seseris "pasikie-minėti". Kai reikia grįžti į Pasvalį, tai širdis rauda. Bet ką padarysi, toks jau gyvenimas, - pasakojo Manė.

Grįžusi nuo karvių, Janina visus vaišino šiltu pienu su sūriu ir ką tik išvirta mėlynių uogiene, kalbėjo apie lietingą vasarą, šlapioje žemėje mirkstančius bulves.

Manė prižadėjo, kad per bulviakasį pas seseris vėl atvažiuos.

Ernestas Čizinauskas
Autoriaus nuotrauka

Ar žinote, iš kur kilęs vieno ar kito kaimo pavadinimas, kodėl taip, o ne kitaip vadinamas laukuose gulintis akmuo?.. Mokytoja VANDA LEŠČIOVA "Pragiedruliams" parinko keletą padavimų, papasakotų ir užrašytų rajono žmonių.

VELNIO AKMUO

Kriaunos upės linkyje yra archeologinis pėduotas Velnio akmuo. Pasakojama, kad iš upės iššokęs velnias norėjo nunešti kuo toliau šitą akmenį. Užgiedojo gaidys, ir velnias vėl nūrė į upę, palikdamas akmenyje tris pėdas nuo kanopų: žmogaus, arklio ir karvės. Vienu metu akmuo buvo įstumtas į upę, vėliau vėl iškeltas.

VELNIO DUOBĖ

Apie 20 metrų nuo Velnio akmens Kriaunos upėje yra gili Velnio duobė. Sakydavo, kad iš tos duobės velnias iššoko nešti to akmens. Dar toliau kyšo velnių kaminai, gal tiltas buvo. Ir kai užeidavo rūkas, vaikams sakydavo, kad velniai kūrena. Gąsdindavo, kad vaikai prie upės neitų.

STREPEIKIŲ KAIMAS

Kartą drąsūs jaunuoliai susiginčijo, kuris pirmas perplauks upę ir grįš į tą vietą, iš kurios pradėjo plaukti. Kaip tarė, taip ir padarė. Nusimetę drabužius, šoko į vandenį ir ėmė plaukti ano kranto link. Viskas gal būtų buvę ir gerai, bet keista - tokiems stipriems jaunuoliams pritrūko jėgų. Upė pasidarė lyg platesnė. Kiek jie beplaukė, tačiau krantas buvo toli. Staiga nusilpę paniro po vandeniu, lyg velnio tempiami, ir daugiau nebeišniro.

Žmonės, radę drabužius paupėj, nesuprato, kas juos paliko. Po kelių dienų, kai buvo paskelbta apie jaunuolių dingimą, žmonės suprato, jog jie pasiliko upės dugne.

Visi žmonės manė, jog ten velnio buveinė. Velnias noris žmonių sielų ir žmones skaudina, tempdamas už kojų gilyn. Pasak gyventojų, ši buveinė dar buvo pavadinta "Strema", ir upė gavo šį pavadinimą. Peikė žmonės upę Strema ir bepeikdami sukūrė miesteliui pavadinimą Stre - peikiai. Atėjus šiems laikams, upė išdžiuvo ir tapo upeliu, o gyvenvietė - Strepeikių kaimu.

ALEKSANDRAVĖLĖ - TAI 16 EŽERŲ KRAŠTAS

Pasirodo, per nelaimingą atsitikimą Aleksandravėlė ir vardą gavusi. Dvarponis turėjęs labai darbštų, mylimą tarną Aleksandrą. Bet šis iš aukštai kritęs ir užsimušęs. Jo vardu ponas ir pavadinęs šią vietovę.

KAZLIŠKIO KAIMAS

Pirmą kartą Kazliškio vardas buvo paminėtas po Pirmojo pasaulinio karo. Iki to laiko jis vadinosi Stumbiškiu. Po karo vokiečių metraščiuose buvo pastebėtas Kazliškio vardas. Nors, kaip pasakoja padavimas, buvę kitaip.

Dar baudžiavos laikais baudžiauninkas grybavo miške. Prisirinkęs pilną maišą kazlėkų, bėga iš miško. Staiga žiūri - visas būrys kiškių ramiausiai pono žolę graužia. Sugaudė jis tuos kiškius, sukišo į maišą ir pėdina. Tik staiga jam praplyšta maišas - visi kazlėkai bei kiškiai išbūrėjo.

Iš paskosėjusi vargana bobutė, tai radusi, labai apsidžiaugė ir rinkdama šūkteldavo:

- Kazlėkas! Kiškis! Kazlėkas! Kiškis!

Taip atsirado Kazlėkiškis, o vėliau su trumpėjo iki Kazliškio.

STENIONIŲ KAIMAS, BUVĘS ULYTALA

Puodžialaukės dvare baudžiauninkai turėję dirbti po 4 dienas per savaitę. Dirbė labai nenoriai, tingėdami: vežėčias pasidarydavę tokias mažytes, kad į jas teįdėdavę po 2 maišus bulvių, o kultuvus padarydavę tokius lengvus, kad javų nebeiškuldavę. Kartą dvaro urėdas Daumantas apskundęs poniai Kascelkauskienei, kad baudžiauninkai blogai dirba visus darbus, blogai kulia javus. Jis tai galįs įrodyti, palįsdamas po keliais žirniais. Tą pokalbį nugirdęs vienas baudžiauninkas ir išpėjęs kitus žmones. Tada visi vyrai į kultuvus, vietoje lengvų spragilų, įrišę iš ratų išimtus geležinius serdečnykus. Ryta, atėję kulti dvaran žirnių, vyrai supratę, kurioje vietoje po žirniais yra palindęs urėdas. Tą vietą pradėję pliekti "geležiniais" spragilais. Urėdas ėmęs rėkti:

- Ratuise, pani, ratuise pani.

Kadangi to urėdo žmonės nekentė, tai jį taip prikūlė, kad pripuolusi ponai ėmė stabdyti kūlėjus. Po šio "pokšto" jis ilgai sirgęs.

Baudžiauninkai ir šieną blogai pjovė, tai urėdas, rodydamas koją, sakydavęs:

- Čia nupjovei, čia palikai.

Taip pjovėjus bežiūrint, vienas vyras įsidrąsinęs ir dalgiu grybštelėjęs ne tik batą, bet nupjovęs kojų pirštų galus.

Dvaran kulti reikėdavo eiti anksti rytą, dar nakčia, kai tik pirmieji gaidžiai užgiedodavo. Tada baudžiauninkai visiems dvaro gaidžiams su yla pradūrė skiauteres, ir tie nustojo giedoti. Gaidžiai nebegiedojo, vyrai naktį į dvarą nebėjo. Ponas ir urėdas pradėjo teirautis:

- Co tu jest, pietuks nespievajit.

Už tokį nenorą dirbti ponai ir urėdai Ulytalos žmones praminė stenanciais, bet nedirbančiais. Kaimui vardą įdėjo Stenionys.

IŠ POLICIJOS SUVESTINIŲ

Nuo liepos 30 iki rugpjūčio 3 d. rajono policijos komisariato pareigūnai nubaudė 20 piliečių, kurie vietoje vietoje pasirodė neblaivūs, taip pat 1 asmenį už nedidelį chuliganizmą, 1-už smulkų grobimą, 4-už asmeninio turto vagystes. Sulaikyti 27 vairuotojai, pažeidę kelių eismo taisykles. Iš jų 8 buvo neblaivūs.

LIEPOS 30 D.

Gautas parduotuvės "Džinsai ir odinė avalynė" darbuotojos G.M. pareiškimas, kad apie 15 val. pastebėjo nuo prekystalio dingusius džinsus "Derby Jeans Wear". Nuostolis 156 Lt.

Beičių kaimo gyventojas J.G. apie 7 val. pastebėjo, jog iš ūkinio pastato dingo rankinis elektrinis obliavimo aparatas, rankinis grąžtas, apie 6 kg lašinių. Nuostolis 400 litų.

RUGPJŪČIO 1 D.

Gautas savivaldybių policijos jaunesniojo inspektoriaus V.Šeršniovo tarnybinis pranešimas, kad liepos 29 d. Panemunio kaimo gyventojas A.P., grįžęs į namus, pasigedo savo vyriško juodos spalvos dviračio "Minsk".

V.K. iš Vilių kaimo pranešė, kad apie 9 val. rado išdaužtą namo lango stiklą. Iš namo dingo dujų balionas su reduktoriumi, vandens siurblys "Maliutka", skalbimo mašina "Ryga - 17", kiti namų apyvokos daiktai. Nuostolis 960 litų.

Horoskopas šiai savaitei

OŽIARAGIS

Gruodžio 22 - sausio 19 d.

Ožiaragis gaus liūdną žinią. Gali būti, kad jums širdies skausmą sukels seno bičiulio arba artimo giminaičio klaida. Vis dėlto nelinkėkite jiems bloga. Savaitės pabaigoje depresija praeis. Laikotarpis palankus dideliems pirkiniams įsigyti.

VANDENIS

Sausio 20 - vasario 18 d.

Vandenis olimpiškai ramus ir efektyviai kontroliuoja greitai kintančią situaciją. Daug pasieks asmenys, atliekantys mokslinius ir kitokius tyrimus. Riteriai, atminkite, kad paprasta gėlių puokštė gali padaryti tikrą stebuklą.

ŽUVYS

Vasario 19 - kovo 20 d.

Būkite pasirengęs tam, kad jus apkalbins svetimomis nuodėmėmis. Jeigu norite išvengti didelių nuostolių, būkite labai atsargus, atlikdamas pinigines operacijas. Savaitė nepalanki automobilių savininkams. Beveik neabejotina, kad jus užvaldys romantiški jausmai.

AVINAS

Kovo 21 - balandžio 19 d.

Avinui atsiveria naujos galimybės. Jos pirmiausia susijusios su verslu ir karjera. Laikini bedarbiai gaus viliojantį pasiūlymą. Vieniša moteris susitiks ištikimą gerbėją. Trečiadienis ir penktadienis - idealiausios dienos įsimylėjėlių pasimatymams.

TAURAS

Balandžio 20 - gegužės 20 d.

Jautį ne sykį išgelbės sugebėjimas analitiškai mąstyti. Jūs rasite išeitį net iš beviltiškos situacijos. Benutrūkstantis ryšiai su verslo partneriais vėl sustiprės. Jūs susidomėsite okultizmu ir kitomis būties paslaptimis.

DVYNIAI

Gegužės 21 - birželio 20 d.

Daugelis Dvynių netikėtai gaus pinigų. Nusipirkite bent 10 loterijos bilietų - tikimybė šią savaitę laimėti bus didelė. Galima išmėginti laimę ir prie kortų stalo, tik nereikėtų statyti didelių sumų. Už moterišką sumanumą bus dosniai atlyginta.

VĖŽYS

Birželio 21 - liepos 22 d.

Vėžiui būdinga subtili nuojauta padės išspręsti problemas, kurios veikusiai bus susijusios su verslu arba finansais. Gali-

mi naudingi sandoriai. Tarnautojas pakils karjeros laiptais. Galite gauti malonių žinių iš užsienio. Savaitės pabaigoje lemta išgyventi smarkų emocinį sprogingumą.

LIŪTAS

Liepos 23 - rugpjūčio 22 d.

Laukia sukrėtimai, bet tik širdies reikaluose. Darbe ir verslo srityje jokių nemalonumų neturėtų būti. Laukiantieji svarbaus vyresybės sprendimo gaus teigiamą rezoliuciją. Astrologas atostogas pataria praleisti ne Kanarų salose, bet ramia kaimelyje. Aplink moterį režia sparną pernelyg įkyrus gerbėjas.

MERGELE

Rugpjūčio 23 - rugsėjo 22 d.

Mergelės astrologiniame horizonte aiškiai matyti kažkokios svarbios permainos. Gali būti, kad jūs nuspręsite pakeisti darbovietę arba išvažiuoti į kitą miestą. Daugelis turės didelių išlaidų. Kažkuriam iš jūsų bičiulių ar giminaičių gali prireikti skubios pagalbos.

SVARSTYKLĖS

Rugsėjo 23 - spalio 22 d.

Apsišarvuokite kantrybę ir susitaikykite su realia situacija. Dabartiniame etape aplinkybės yra stipresnės už jus, ir jų nepavyks paveikti. Svarbius reikalus atidėkite iki ketvirtadienio, kada Fortūna vėl bus jums palanki. Nepagrįsto pykčio protrūkis gali sugadinti santykius su mylimu žmogumi.

SKORPIONAS

Spalio 23 - lapkričio 21 d.

Dirbkite, bet nesitikėkite greitai pasiekti gerų rezultatų. Iš esmės reikės dirbti ateičiai. Užmegsite naudingą pažintį su įtakingu žmogumi, artimu miesto administracijai. Dirbančią moterį labai išvargins kasdieniai rūpesčiai. Daugiau dėmesio skirkite savijautai.

ŠAULYS

Lapkričio 22 - gruodžio 21 d.

Šauliai turės tai laukti, tai vytis. Jeigu būsite kantrūs ir atkaklus, pradėsite artėti nuo įvykių periferijos prie jų epicentro. Jūsų talentas susilauks visuotinio pripažinimo. Neseniai įsižiebusi aistra pradeda blėsti. Visokiausių rūpesčių išvargintas Šaulys pagaliau atsikvėps. Jūs būsite garbės svečias, kuriam bus pasiūlyta aukščiausia tribūna. Jūsų sėkmė gali tapti piktovado atsiradimo priežastimi.

Klausiame-atsakome

- Kuo skiriasi bendrovės karvės nuo ūkininko?

- Jos geriau pažįsta savo šeimininką, nes yra šaukiamos vardais.

>>>

- Kaip išmokti anglų kalbą?

- Metus reikia gyventi Anglijoje.

>>>

- Kur geriausiai išmokti cirko artisto specialybės?

- Bankrutuojančioje bendrovėje.

>>>

- Kur dėti šių metų javų derlių?

- Vežti į Vilnių prie Seimo arba palikti laukuose.

Iš tikrų nuotykių serijos

ŠEIMOS PASLAPTIS

- Ot, ir nesakysiu!

Dėdė Kazlauskas pasižiūrėjo į trejų metų Gintarėlį, šniurinėjantį apie kojas ir žvitriomis akutėmis spiginantį tiesiai į dėdės ūsus.

- Ko tu man, Gintarėli, nesakysi?

- Nieko nesakysiu. Mamytė liepė...

- Na, ir nesakyk, jeigu liepė. Kam plepėti?

Dėdė Kazlauskas dar ilgokai šne-

kučiavosi su Gintarėlio mama, kuri kažkodėl kaito lyg žarija.

Lauko virtuvėlėje sukunkuliavo puodas, garai pradėjo kilnoti dangtį. Mama nuskubėjo daryti tvarkos, o Gintarėlis liko su dėde.

- Ir ko tu man žadi nesakyti?

- Ogi nesakysiu, kad mamytė kasdien jūsų bulves kasa. Savo neliečia. Tegu dar paauga, sako.

- Gerai, Gintarėli, kad nesakai. Šeimos paslaptis reikia saugoti. Lauko virtuvėlėje tuo metu visu smarkumu barškėjo puodai ir kibirai.

Stasys Daugėla

PRISTIGO DVIEJŲ DIENŲ

Kartą ūkininkas Jeronimas (tas pats, kuris anksčiau gyveno Vilniuje ir taisė primusus) nusprendė ūkininkauti pažangiai, bet nežinojo, kaip tai padaryti. Jau buvo bevažiuojęs pas žemės ūkio konsultantus pasiklausti, bet linksmasis kaimynas Anupras jį suniekino:

- Būta čia ko važinėti ir pinigų leisti. Imk pavyzdį iš manęs.

- Kokį pavyzdį? - nesupranta Jeronimas.

- Štai, kad ir tokį. Matai mano kumelaitę?

- Na, matau.

- O ar žinai, kad ji nei ėda, nei geria. Oru maitinasi, o vežimą oho kaip traukia! Pripratinau. Pabandyk ir tu, pamatysi koks bus rentabilumas.

Jeronimas pasikrapštė pakaušį ir nusprendė pasekti kaimyno pavyz-

džiu. Pririšo Jeronimas savąjį Sartį prie tuščių žlabų ir paskyrė bado racioną. Stovi Sartis nusiminęs dieną, stovi dvi - nerimsta, prunkščia, koja žemę kasa.

- Pakentėk, Sartuk, - guodžia jį Jeronimas. - Paskui man ačiū pasakysi, kai rentabilus tapsi.

Po pusės mėnesio Sartis tikrai nurimo - nei prunkščia, nei spardosi. Tik žiūri tokiom liūdnom gerom arkliškam akim.

Jeronimas nusprendė, kad Sartis neėsti jau priprato, todėl pradėjo jį pratinti negerti. Pratino dieną, pratino tris, tačiau ketvirtą dieną mato - Sartis jau kanopas užvertęs.

Stovi Jeronimas nusiminęs, o pro šalį ejęs kaimynas Anupras jį klausia:

- Na, kaip? Ar pripratinau?

- Neėsti tai pripratinau, bet negerti nebespėjau - nudvėsė. Dar kokios dvi trys dienos ir būčiau pripratinęs.

Stasys Varneckas

Rokiškio
PRAGIEDRULIAI

Mūsų adresas:
Nepriklausomybės a. 22
4820 Rokiškis

Redaktorius Vygandas Pranskūnas

Leidžia UAB "Rokiškio pragiedruliai"

Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Renka, maketuoja, spausdina "Rokiškio pragiedrulių" leidybos centras.

2 spaudos lankai. Indeksas 424.

Laikraštis išeina antradieniais ir penktadieniais

Tiražas 5932 egz.

Tel./Faks. 5 13 54

*Kas gražu, atsilieps, kas
teisinga, nemirs, nors vandenim,
kalnais apklotum.*

Vaižgantas

PRAGIEDRULIAI

Nepriklausomas rokiškėnų laikraštis

1998 m. rugpjūčio 4 d. antradienis. Nr. 39. Kaina 0,60 Lt.

“GELTONASIS SUBMARINAS” KVIEČIA PARAGAUTI PICOS

Rokiškėnai jau įpratę, kad mašinų gamyklos senajame administraciniame pastate duris atveria įvairios įmonės. Šį kartą į įkurtuves pakvietė picerija “Geltonasis submarinas”. Savinininkai Audrius ir Solveta Dagiai papasakojo, kad tai bendro verslo su biržiečiais rezultatas.

Rokiškis - ne pajūris, todėl “povandeninis laivas” atkeliavo iš miesto prie Baltijos. Picerija laukia paauglių ir šeimų. Joje nėra alkoholio, nes siekiama pritraukti tuos klientus, dėl kurių buvo stengtasi: ne piniguočius ir nuotykių ieškotojus, o kultūringus, nusprendusius maloniai praleisti vakarą su šeima.

Pirmieji lankytojai buvo vaišinami “Orbit” kramtomąja guma. Tai - rėmėjų dovana atidarymo proga. Tos pačios firmos ženklas puošė darbuotojų kepuraites ir marškinėlius.

Valgiaraštyje rasite dvyliką rūšių picų, kurių kainos nuo septynių iki šešiolikos litų. Primokėjus tris litus, patiekalą galima išsisakyti į namus.

Nijolė Rutkutė
Autorės nuotrauka

Solveta ir Audrius Dagiai.

Kas? Kur? Kada?

Vakar prie Lūksto ežero prasidėjo Lietuvos sveikuolių sąjungos organizuota vasaros stovykla.

□□□

Šiandien 10 val. savivaldybės pirmo aukšto salėje vyks žemdirbių ir grūdų supirkėjų susitikimas.

□□□

Šiandien 14 val. Kamajuose atidaroma gerimų parduotuvė “Decis”.

□□□

Rugpjūčio 6 dieną Rokiškio psichiatrijos ligoninės salėje vyks steigiamasis žmonių su psichine negalia ir jų artimųjų bendrijos “Būkime kartu” susirinkimas.

□□□

Rugpjūčio 7 dieną 18 val. Rokiškio sporto centro stadione - muzikos ir humoro festivalis “Supersmūgis”. Dalyvaus grupės ŽAS, F.A.K.S. ir AITRA. Bus fejerverkas ir diskoteka.

□□□

Rugpjūčio 8 dieną Ariogaloje, prie Dubysos, prasidės jaunimo festivalis “Kūlgrinda'98”. Kartu su jaunimu šventėje dalyvaus ir Lietuvos tremtiniai bei pasipriešinimo kovų dalyviai.

□□□

Rugpjūčio 14 dieną Rokiškio krašto muziejuje prasidės pleneras J. Vienožinskiui atminti.

**“PRAGIEDRULIUS”
GALIMA
UŽSIPRENUMERUOTI
PAŠTUOSE IR
REDAKCIJOJE.
*PRENUMERATOS KAINA
1 MĖNESIUI -
TIK 5 LT.***

PAREIGŪNAS + PILIETIS = ?

Svarbiausia vertybė - žmogaus ryšys su žmogumi.

Antuanas de Sent Egziuperi

Šie prancūzų rašytojo žodžiai - tai egzistencijos taisyklė, nes kiekvienas žmogus yra tam tikros bendruomenės narys, ir jo sėkmės arba nesėkmės priklauso nuo sugebėjimo bendrauti su kitais. Kai sakome "geras žmogus" ar "blogas" žmogus", visų pirma galvojame apie jo santykius su kitais.

Yra dar viena taisyklė - evangelinė: niekada nedaryk to, ko pats nenorėtum, kad tau darytų.

Šio rašinio faktai tikri, galbūt kai kas jame atpažins save, bet pavardės tegu palieka redakcijos stalčiuje.

UOŠVĖS SINDROMAS

Daug apie jas prirašyta, dar daugiau anekdotų prikūrta. Tačiau ir anekdotai ne iš piršto laužiami, jie būtų negyvi, jei neatspindėtų tikrovės.

Vyksta teismo posėdis. Teisiamųjų suole - jaunas vaikinai, dėl kurio kaltės autoavarijoje žuvo jo žmona, sūnelis, nukentėjo uošvė. Teisiamojo veide abejingumas ir nedirbtinis sielvartas. Žvelgia jis į grindis, tarsi daugiau nieko nenorėtų matyti.

Ir staiga kaltinamasis kilsteli galvą: prie liudytojų stalelio jo uošvė.

- Audrius man privalo atlyginti nuostolius. Ar žinote, kiek dabar gydymas kainuoja? - retoriškai klausia uošvė.

- O kiek gi jis kainavo? - visai neretoriškai teiraujasi teisėja.

- Keturis tūkstančius! Jeigu viską sudėjus, būtų ir visi šeši.

- O ar turite dokumentus, įrodančius, kad gydymas kainavo būtent tiek, kiek sakote?

Tai vėl teisėjos klausimas. Uošvė į jį atsakyti teigiamai negali, nes jokios apskaitos neturi, o ir tas gydymas, matyt, kainavo ne tūkstančius, o tik tabletes nuo galvos skausmo.

- Keturis, o gal ir šeši, - kartoja uošvė.
- Dabar viskas taip brangu, taip brangu...

- Aš sumokėsiu, - pasigirsta duslus kaltinamojo balsas.

- Pateikite civilinį ieškinį su dokumentais, - reziūmuoja teisėja uošvės monologą ir tyliai kaltinamojo repliką.

Kaltinamasis ilgai žvelgia į savo buvusios žmonos motiną. Uošvė atsakė trumpu žvilgsniu, ir visi, sėdintys posėdžių salėje, jautė, kad tarp dviejų dar taip neseniai palyginti artimų žmonių jau visam lai-

ną. Ar galima kada nors nebūti žmogumi? Net ekstremaliausioje situacijoje, net apsirengus teisėjo mantiją?

Teisėjus reikia suprasti. Procesu metu jie privalo būti oficialūs, laikytis įstatymo raidės, nepasiduoti emocijoms. Bet atsisakyti žmoniškumo? Juk ir visi kodeksai remiasi ne kuo nors kitu, o siekiu nustatyti arba atkurti žmogiškąsias vertybes ir žmonių tarpusavio santykius.

Beje, tame posėdyje teisėja pasirodė esanti ne tik įstatymo saugotoja, bet ir žmogus. Jos nuosprendis buvo palyginti švelnus ir, daugelio manymu, teisingas.

Tačiau teisėjos replika jau buvo nustebinusi. Ir išgąsdinusi.

IŠ STENDO- MIRUSIOJO AKYS

Į redakciją užsuko dar palyginti jaunas vyras.

- Atėjau pasiskųsti, nes to mano skundo daugiau niekas nenagrinęs. Net teismas. Sakys, nėra nusikaltimo sudėties.

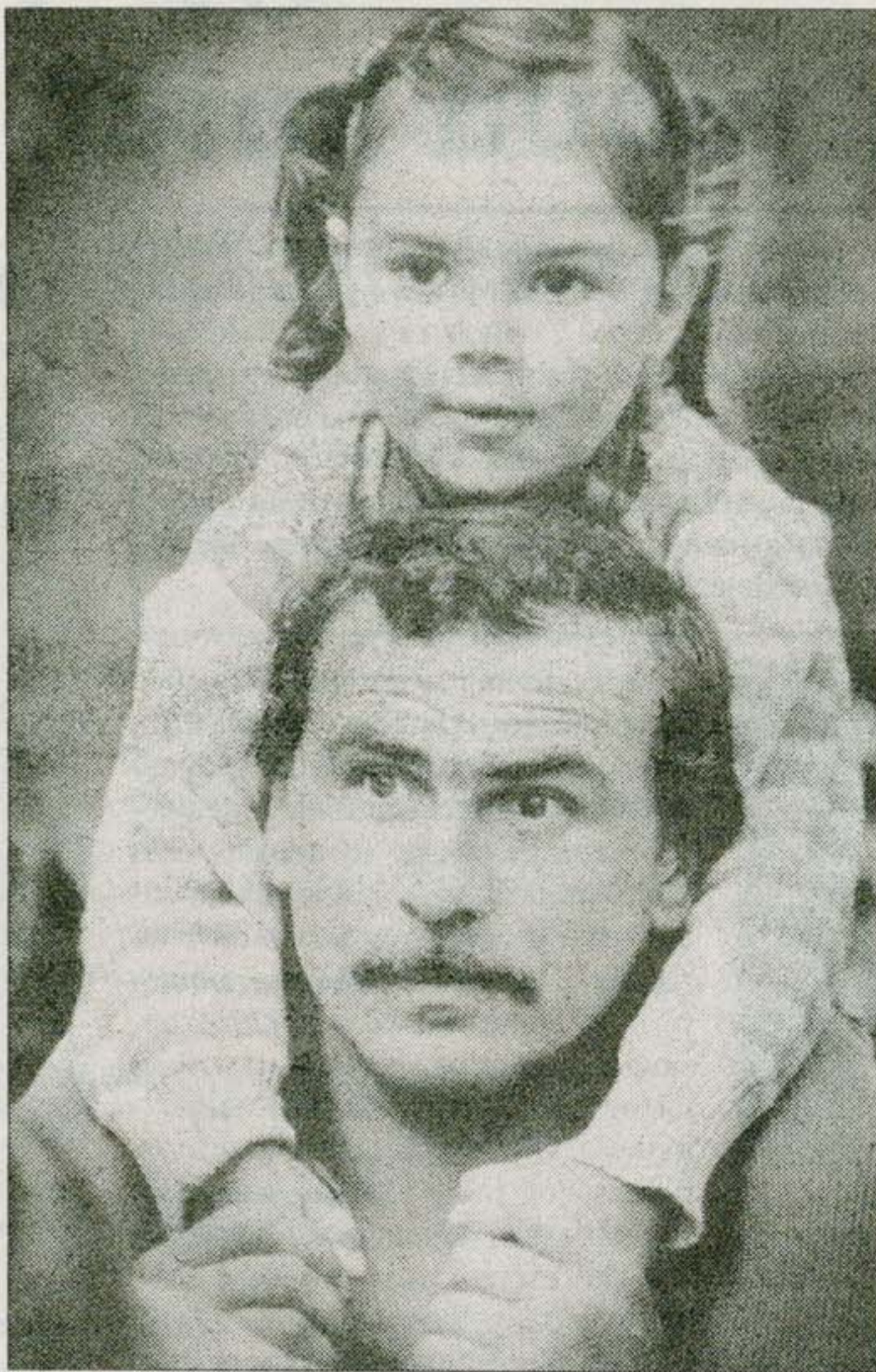
O skundo esmė tokia. Vyrukas jau daugiau kaip dveji metai alkoholio neima nė lašo. Ir štai neseniai sužino, kad jo nuotrauka žvelgia iš Rokiškio blaivyklos stendo, skirto nuolatiniais lankytojams. Taip, kažkada ten nakvodavo. Ir gana dažnai. O štai prieš dvejus metus, norėdamas atsišveikinti su praeitimi, nusprendė: daugiau - niekada.

- Nueinu pasižiūrėti, - pasakojo svečias, - ar tikrai. Pasirodo, taip. Policininkų akimis žiūrint, aš tebesu ir girtuoklis, ir nuolatinis jų svečias.

To maža. Iš stendo į mane žvelgė prieš trejus metus mirusio žmogaus akys.

Apie mirusius, sakoma, galima kalbėti tik gera arba nieko. Gaila, tai žino ne visi.

Stasys Varneckas

O gal taip ir atsiranda dvasinis ryšys?

Nuotrauka iš "Šeimos kalendoriaus".

kui nutrūkės bet koks dvasinis ryšys, kad daugiau jie niekada nebetars vienas kitam nuoširdesnio žodžio...

AR TEISĖJAS - ŽMOGUS?

- Šiandien aš ne žmogus, o teisėja!

Šie žodžiai, kartą išgirsti teismo posėdyje, privertė suklusti, matyt, ne mane vie-

Ištekėjusiai moteriai dažnai iškyla dilema: vyras ar meilužis? Ką paaukoti - dėl meilės šeimą ar atvirkščiai? Ir apskritai, ar verta aukoti?

Namai - tai stabilumas. Atrodo, niekas nesugriautų nustatytosios gyvenimo tvarkos. Tačiau nelaukta atėjo meilė, ir moteris tvirtai žino, jog taip ilgai tęstis negalės, reikia apsispręsti. Arba į kampa spendžia mylimasis: jei tu mane myli, kodėl nepalieki vyro? Norint nepasimesti šioje labai nepaprastoje situacijoje ir nepadaryti klaidingo žingsnio, dėl kurio vėliau teks ilgai gailėtis, moteriai vertėtų į viską pažiūrėti iš šalies ir, prieš galutinai apsisprendžiant, pasikliauti savo pastebėjimais.

INFORMACIJA PAMĄSTYMAI

Prieš priimdami sprendimą, nepamirškite, jog žmonės, kartu pragyvenę ilgus metus, turi savo įpročių, todėl permainos jų gyvenime būna labai skausmingos. Bėgant metams sutuoktiniai nepastebimai supanašėja, daugeliui tai tampa daug daugiau, nei pati didžiausia meilė.

Nutraukti santykius su vyru galima tik vieninteliu atveju - jei jūs iš tikrųjų negalite gyventi po senovę. Tačiau jei jus nors kažkas sulaiko - kaltės jausmas, nerimas ar dar kas nors, - vadinasi, ryšys ir santykiai su vyru dar tvirti. Net mintys: "Jis be manęs prapuls", "O ką aš pasakysiu vaikams?" - signalas, jog jūs ieškote preteksto pasilikti. Tai ir pasilikite. Tačiau būtinai pagalvokite, ką reikėtų pakeisti, kad su vyru jaustumėtės saugiai.

Niekada neišeikite pas kitą tik todėl, kad jums paprasčiausiai reikia kažkur išeiti. Dažnai moterims meilužiai - priemonė išspręsti savo problemas. Neretai mąstoma: "Jis ateis, išsives mane ir prasidės naujas gyvenimas". Tačiau išdavoje moteris nepatiria ilgai lauktos ramybės ir laimės. Tad iš pradžių apmąstykite savo santuoką ir nepulkite į meilužio glėbį, lyg prie gelbėjimosi rato.

Jei grįžimas į namus virto kančia, o

sutuoktiniui jaučiate tik neapykantą - neprievartaukite savęs. Vadinasi, jūsų gyvenimas su vyru baigėsi. Jus sieja tik bendras gyvenamasis plotas, vaikai. Tokiu atveju geriau išeiti - aukos pavojingos ir jums, ir aplinkiniams. Jei jau išeinatė, ne-

te. Kodėl iš anksto šeimyninį gyvenimą paversti pragaru?

Jei jaučiate, jog dėl meilės prarandate savikontrolę, bet tuo pačiu nesate įsitikinusi, kad norite sugriauti šeimą, geriau sustokite. Pagalvokite, kas bus, jei apie jūsų santykius su meilužiu sužinos vyras. Ar esate tam pasiruošusi? Jei ne, raskite savyje jėgų nutraukti romaną.

Įmanomas ir toks variantas: atsiradus meilužiui, vyras tuoj pat gali susirasti kitą moterį. Jūs pati jį provokuojate - juk jis dabar turi tiek daug laisvo laiko. Neturėkite didelių iliuzijų dėl ateities: vyras dažnai vaidindamas meilužio rolę, elgiasi atitinkamai - gėlės, dovanos, dėmesys, švelnumas. Tačiau kai pradėsite gyventi kartu, galimas dalykas, padėtis pasikeis. Jis pasijus vyrą, turinčiu visas teises, romantiška aureolė išsisklaidys ir prasidės jums jau žinoma ankstyvesnio vedybinio gyvenimo buitis. Ar patiks?

Koks jo požiūris į buvusius namus? Jei ruošiasi ir toliau rūpintis buvusią žmoną bei vaikus - nuostabu. Jei jis buvusią sutuoktinę drabsto purvais, galimas dalykas, ir jūsų laukia toks pat likimas.

AR RIMTI MEILUŽIO KETINIMAI?

Kaip tai sužinoti? Pakanka pastebėti apie ką jis kalba, kaip reaguoja į jūsų žodžius ir poel-

gius.

Jei sakote "Kaip mums kartu gera", o jis nukreipia kalbą kita linkme, pamąstykite. Žmogus, trokšdamas susituokti, visada aktyviai vysto šią temą.

Jei jūs vis girdite "O kaip vyras reaguoja į tavo nebuvimą?", "Gal paskambinsi jam?", reiškia, esama padėtis ji visiškai tenkina.

Jei vyras turi rimtų ketinimų, jį domins visos jūsų gyvenimo smulkmenos. Jis rūpinsis jumis, jūsų vaikais.

Jei vyras abejingai žiūri į jūsų problemas, galimas dalykas, jis jus myli kaip "širdelę", "saulužę", "džiaugsmelį", bet ne daugiau.

Parengė L. E.

DILEMA:

VYRAS AR MEILUŽIS?

siimkite atsakomybės nei už save, nei už buvusį vyrą (jis išgyvens ir be jūsų), nei už vaikus (jiems visada viską galima paaiškinti). Paprastai šeimos irimo procesas - ilgalaikis ir skausmingas. Dažniausiai katalizatoriaus rolę vaidina meilužis, pastūmėjęs jus galutinai, nors ir skausmingai, apsispręsti.

PRIEŠ APSISPREDŽIANT

Jei jau taip atsitiko, jog turite meilužį, nesakykite apie tai vyrui. Nepasiduokite provokacijoms: "Brangioji, aš viską suprasiu ir atleisiu". Įtarimas, nepatvirtintas žodžiais, tai tik įtarimas. Nesukubėki-

Taip jau nutiko, kad jaunam berneliui Jurgeliui visam Užkampės kaime niekaip nepavyko rasti jokio darbelio. (Tiesą sakant, ir kiti ne kažin ką veikė) Jurgelis per televizorių kriminalinę kroniką pažiūri, žvilgsnį užmeta į muilo operas, vėl į kriminalinę. Taip diena po dienos.

Sykį įsijungė televizorių, o iš ekrano pasakų senelis kad skels frazę:

- Stabdyk nusikalstamumą. - Ir tiesiai Jurgeliui į akis pasižiūrėjo.

Nuo tos akimirkos Jurgeliui žemės sukimas įgavo prasmę. Naktį jis jau nebeužmigo. Galando kirvius...

Iš pat ankstauro ryto prisilo sekti vietinį mafijozą Matą Juozą, kaime turėjusį vienintelę maisto prekių krautuvėlę.

Vos tik pati išvažiavo į miestą prekių, Matas Juozas surinko kažkokį telefono numerį ir, stovėdamas už prekystalio, kad ims su miesto mergom tokius dalykus kalbėti... Jau po kelių frazių Jurgelio ausys nuvyto. Jis spruko šalin.

Sugrįžusiai nusikaltėlio pačiai viską žodis žodin išdėjo. Ši, užsidegusi pavydu, padegė parduotuvę. Matas Juozas vos spėjo sveiką kailį išnešti. Nuo parduotuvės ugnis pasiekė ir automobilį, kuriuo buvo vežamos prekės.

Kaimiečiai liko be duonos. Užtat labai suklestėjo kitas vietinis verslininkas Žaldokas, ėmęs platinti šį produktą skys-

tu pavidalu. Kaimas pradėjo dainuoti ir boksuotis...

Mato Juozo žmona dar ilgai širdo. Bandė "nusigirdyti" ir išoko vienintelėn apylinkės kūdron. Bet susipainiojo brakonierių tinkluose. Po kelių dienų, jau atšalusią nuo įtūžio, ją ištraukė tie patys brakonieriai.

Jurgelis toliau tęsė savo akciją. Kartą žiūri, ogi buvęs kolūkio pirmininkas keliu suka Latvijos sienos link. "Ką nors negero bus sumanęs senas nedorėlis", - pagalvojo seklys. Jurgelis tam nedorėliui - iš paskos, o ekspirmininkas netikėtai pa-

dosi įkandin. Žiūri, Zosė kaimynės karvės spenius betampanti. Jurgelis dryktelejo iš medžio ir griežtai paklausė:

- Ką čia veiki?

Karvė pasibaidė, išliejo pieną. Zosė iš baimės vos kvapą atgavo:

- Moteris pasiligojo - užvaduoti paprašė. Ko čia šokinėji, kaip antikristas.

Nusiminė Jurgelis. Zosė visam kaimui papasakos apie jo nevykusį tyrimą. Iki pat išnaktų nedrįso į Užkampius sugrįžti. O kai pasiryžo, buvo jau visai tamsu. Eina pro bulvių lauką, o ten kažkas bulves vagia. Štai kokia puiki proga rea-

bilituotis. Prisilino ir vaigišui į kudlas įsikabino. O tas kad duos krūtinės kanopomis. Ištrūko ir miškan žviegdamas nuskudė...

Keturias paras Jurgelis išgulėjo tylėdamas, o pasikui taip prabilo kaimiečiams:

- Niekas to nusikalsta-

mumo nesulaikys. Nei aš, nei tuo labiau valdžia, nes varnas varnui akies nekerta, tik kartu maitinasi. Ir tai yra aukso gysla.

Paskutinių jo žodžių kaimiečiai nesuprato, o Jurgelis į miestą išsikėlė. Dirbo munitinėje, įkūrė banką, bankrutavo ir gyvena laimingai. Sako, rinkimams rengiasi. O ko laukti?

Saulius Sakalauskas

Kaip Jurgelis nusikalstamumą stabdė

keitė kryptį - ir tiesiai į mišką. Seklys neatsilieka, per atstumą pėdina. Staiga čiūžt ant kažko minkšto ir slidaus, bambt galvą į medį, o tariamas kontrabandininkas, besisagstydamas kelnes, atgal grįžta...

Nepasisekė, bet Jurgelis rankų nenuleido. Girdi, kažkas ant dviračio vairo pakabintais bidonais tintaliuodamas atmina. Pasirodo, Zosė. Kur gi ji bus susiruošusi? Savo melžiamos taigi neturi.

Kaip Tarzanas Jurgelis medžiais lei-

Tarp mero ir gydytojo - juoda katė?

Atkelta iš 1 psl.

ir pirminės asmens sveikatos priežiūros centro veiklos vystymo programą. Gydytojas seniūnus įpareigojo užtikrinti jų teritorijose esančių medicinos punktų ir ambulatorijų, bendrosios praktikos gydytojo kabinetų ūkinį aptarnavimą. Rajono meras, susipažinęs su sprendimo projektu ir išklausęs jo komentara, vėl užsipuolė savivaldybės gydytoją. Jis sakė, kad šių viešųjų įstaigų savininkė yra savivaldybė, todėl jos gydytojas turėtų

vykdyti visus valdybos įpareigojimus ir neapsiriboti pasiryžimu jų veiklą koordinuoti. Tai, anot mero, tik atsakomybės atsisakymas. V.Masiulis net priminė faktą, kai į gydymo įstaigą nebuvo įleisti auditoriai, kuriuos pasikvietė savivaldybė, tos įstaigos savininkė. "Tėn mūsų turtas, o niekas nežino, kas dedasi", - stebėjosi meras. V.Masiulis prasitarė, jog jam tokio specialisto, kuris lyg ir už nieką neatsakingas, nereikėtų... Merui neaiški liko kaimo medicinos punktų

remonto problema, nes pirminės asmens sveikatos priežiūros centro direktorė Zita Kapušinskienė, dalyvavusi valdybos posėdyje, pareiškė: "Mes negalim remontuoti ne mums priklausančių pastatų". Pasirodo, vieni punktai yra seniūnijų pastatuose, kiti - nuomojamuose iš įvairių savininkų. Meras sakė, kad reikia sukviesti seniūnus, punktų darbuotojus ir pasišnekėti, nes "savivaldybės gydytojas kalba viena, seniūnai - kita".

Atrodo, kad tarp mero ir savivaldybės gydytojo perbėgo juoda katė. O gal ta kritika pagrįsta ir bus naudinga tiek vienai, tiek kitai pusei?

Vygandas Pranskūnas

PRO ALVIRA LAINGA

RIMTA, IRONIŠKŲ IR LJKSŲ ŽVILGSNIŲ

Tarp mero ir gydytojo – juoda katė?

Jau antrame iš eilės rajono valdybos posėdyje savivaldybės gydytojui Tadeušui Chadyšui tenka išklausti rajono mero Vytauto Masiulio priekaištus ir aiškintis dėl savo darbo. „Pragiedruliai“ liepos 21 dieną rašė, kad Rokiškio centrinės ligoninės darbuotojams iš sutaupytų pinigų buvo išmokėtos nemamos premijos. Liepos 8 dieną valdybos nariams T.Chadyšas pateikė sprendimo projektą dėl ligoninės vyriausiojo gydytojo premijavimo. Jam buvo numatyta skirti 50 proc. tarnybinio atlyginimo dydžio premiją. Valdyba, neprieštaraudama ligoninės stebėtojų tarybos nutarimui, priėmė teigiamą sprendimą. Tačiau savivaldybės gydytojas iš mero susilaukė aštrios kritikos...

V. Masiulis: „Man tokio specialisto lyg ir nereikia“.

NIEKAS NEKVIEČIA

Tąkart T.Chadyšui teko aiškintis, kodėl jis mažai žinąs apie ligoninės finansinę padėtį, apie tai, kam ir už kokius nuopelnus buvo išmokėtos premijos, ar taip galėjo pasielgti gydymo bei stebėtojų tarybos, neinformavusios savivaldybės, kurios taryba yra tos įstaigos steigėja ir t.t.

Savivaldybės gydytojas sakė, kad jis dalyvauja ligoninės stebėtojų tarybos posėdžiuose, tačiau į gydymo tarybos susiėjimus jo niekas nekviečia, kada jie vyksta, jis nežinąs. Štai kodėl jis nežinojęs, kokia pinigų suma buvo išmokėta ligoninės darbuotojams, šventusiems įstaigos jubiliejų. „Aš rūpinuosi tik sveikatos apsaugos reformos reikalais, esu sveikatos apsaugos koordinatorius“, – kalbėjo T.Chadyšas, tarsi nesuprasdamas, jog jokia reforma ar kitoks pertvarkymas neįmanomas be pinigų. Rajono meras tame posėdyje savo pavaldiniui pylos davė ne itin daug, tačiau patarė dalyvauti visuose svarbesniuose gydymo įstaigoje vykstančiuose posėdžiuose, nes „nėra gerai, jei savivaldybės gydytojas nežino, kaip panaudojami pinigai“. Iki kito valdybos posėdžio T.Chadyšas buvo įpareigotas pamąstyti, kaip jam turėtų atsiskaityti asmens sveikatos priežiūros įstaigų vadovai.

Liepos 22 dienos valdybos posėdžiui buvo parengtas sprendimo „Dėl sveikatos reformos Rokiškio rajone vykdymo“ projektas.

LYG IR NEREIKALINGAS

Nors sprendimo projektas buvo ne visai trumpas ir įpareigojantis ne tik savivaldybės gydytoją, bet ir asmens sveikatos priežiūros įstaigų vadovus ir net seniūnus, tačiau meras vėl liko nepatenkin-

T. Chadyšas: „Esu tik koordinatorius“.

tas T.Chadyšo samprata apie savo tiesioginį darbą. Savivaldybės gydytojas buvo nusprendęs valdybai kartą per ketvirtį pateikti informaciją apie sveikatos reformą rajone, kas mėnesį organizuoti pasitarimus su asmens sveikatos priežiūros įstaigų vadovais, organizuoti sveikatos programos rengimą iki 2005 metų. Sprendimo projekte savivaldybės gydytojas gydymo įstaigų vadovus įpareigojo kiekvieną mėnesį jam pateikti informaciją apie įstaigos ūkinę, finansinę veiklą, teikiamų paslaugų apimtį, Rokiškio ligoninės